

**Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea de Istorie și Geografie
Catedra de Istorie și Relații Internaționale**

**Îndrumar pentru redactarea și prezentarea
lucrării de licență**

Martie 2009

Cuprins

Introducere	3
Capitolul 1, <i>Structura lucrării de licență</i>.....	4
Capitolul 2, <i>Reguli de redactare a lucrării de licență</i>.....	6
Capitolul 3, <i>Reguli de prezentare a lucrării de licență</i>.....	10
Capitolul 4, <i>Evaluarea lucrării de licență</i>	11
Anexe	12

Introducere

În conformitate cu Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de licență la Facultatea de Istorie și Geografie a Universității „Ștefan cel Mare” Suceava¹, examenul de licență constă în **prezentarea și susținerea lucrării de licență**.

Fiecare student al Facultății de Istorie și Geografie are **obligația** de a-și alege tema lucrării de licență și cadrul didactic coordonator, respectând, pe parcursul elaborării și prezentării lucrării, cerințele impuse de acesta.

Prezentul **Îndrumar pentru redactarea și prezentarea lucrării de licență** este un document adoptat de către membrii Catedrei de Istorie și Relații Internaționale, având următoarele obiective:

- schițarea cadrului general de întocmire a lucrărilor de licență;
- înlesnirea procesului de redactare corectă de către absolvenți a lucrării de licență;
- creșterea nivelului calitativ al lucrărilor de licență;
- evaluarea unitară a absolvenților care își susțin lucrarea de licență.

Prezentul **Îndrumar** va fi utilizat ca instrument de lucru al Catedrei de Istorie și Relații Internaționale, începând cu sesiunea de licență iunie 2009.

Îndrumarul, împreună cu șabloanele utilizate pentru redactarea lucrării de licență, va fi publicat pe site-ul Facultății de Istorie și Geografie (<http://www.atlas.usv.ro>, meniul „Diplome”) și va fi adus la cunoștință de către cadrele didactice coordonatoare tuturor studenților/absolvenților pe care acestea îi îndrumă.

¹ Metodologia poate fi consultată în întregime la adresa: <http://www.atlas.usv.ro>, meniul „Diplome”.

Capitolul 1, *Structura lucrării de licență*

Lucrarea de licență este structurată pe capitole și include următoarele elemente obligatorii:

- a. *Copertă* – informațiile care trebuie să apară pe coperta lucrării de licență sunt prezentate în Anexa 1;
- b. *Pagina de titlu* – informațiile care trebuie să apară în pagina de titlu a lucrării de licență sunt prezentate în Anexa 2;
- c. *Declarație standard* – lucrarea de licență va conține o declarație pe propria răspundere a absolventului, datată și **semnată în original**, din care să rezulte că lucrarea îi aparține, nu a mai fost niciodată prezentată și nu este plagiată². Conținutul declarației este prezentat în Anexa 3, iar șablonul poate fi descărcat de pe site-ul Facultății de Istorie și Geografie;
- d. *Cuprins* – lucrarea de licență va avea un cuprins care să conțină titlurile tuturor capitolelor și subcapitolelor, însoțite de numărul paginii la care începe fiecare capitol/subcapitol (a se vedea exemplul din Anexa 4). Între capitole trebuie să existe o legătură logică, iar conținutul să reprezinte o structură bine încheată. Problemele urmează a fi distribuite pe capitole și subcapitole în așa fel, încât să rezulte o lucrare echilibrată (capitole cu un număr aproximativ egal de subcapitole și cu un număr apropiat de pagini; un subcapitol nu poate fi mai amplu decât capitolul învecinat etc.). Se va urmări ca titlurile lor să nu coincidă cu titlul propriu-zis al lucrării;
- e. *Lista abrevierilor, lista figurilor și lista tabelor* – în cazul în care lucrarea de licență conține abrevieri, figuri (imagini, grafice) și/sau tabele, acestea vor fi prezentate, imediat după cuprins, sub forma unor liste (separat pentru figuri și tabele) care conțin numele fiecărui element și numărul paginii la care se află acesta (a se vedea exemplul din Anexele 5 și 6);
- f. *Introducere* – aceasta va conține actualitatea problemei; motivația alegerii subiectului cercetării; obiectul de studiu al lucrării; aportul științific al predecesorilor (istoriografia problemei); obiectivele studiului; metodologia folosită; noutatea științifică a lucrării; izvoarele cercetării; însemnătatea științifică și practică a studiului; limitele lucrării (lipsa accesului la unele surse bibliografice de referință, inaccesibilitatea izvoarelor etc.); ajutorul primit, de la cine și în ce mod. Introducerea nu se numerează ca și capitol;

² Constituie plagiat:

- Compilația de fragmente din mai multe surse/autori, fără referințe clare la textele sursă;
- Întrepătrunderea dintre fragmentele de texte furate și munca proprie;
- Preluarea unui text fără referințe clare, cu modificarea unor expresii din text, și/sau inversarea unor paragrafe/propoziții/capitole;
- Omiterea marcajelor clare de citare în text și menționarea lucrării sursă (carte, articol, studiu, resursă web etc.) în bibliografia finală.

-
- g. *Capitole* – lucrarea de licență va conține între 3 și 6 capitole numerotate crescător, fiecare având, în partea finală, o secțiune de **concluzii**, care să sintetizeze informațiile și/sau rezultatele prezentate în cadrul aceluia capitol. Se va acorda atenție deosebită stilului folosit pe parcursul redactării lucrării. În studiile științifice nu este acceptat stilul bombastic, poetic, patriotard, emotiv, xenofob, revanșard etc., ci preferă expunerea clară, sobră, academică. Lucrarea urmează a fi redactată în mod original, evitându-se utilizarea frazelor autorilor din care s-a preluat materialul;
- h. *Concluziile lucrării* – în această parte a lucrării de licență se regăsesc cele mai importante concluzii din capitole, opinia personală privind rezultatele obținute în lucrare, precum și potențiale direcții viitoare de cercetare legate de tema abordată. Concluziile lucrării nu se numerotează ca și capitol;
- i. *Bibliografie* – acesta este ultima parte a lucrării și va conține lista tuturor surselor de informație utilizate de către absolvent pentru redactarea lucrării de licență. Bibliografia nu se va numerota ca și capitol al lucrării.
- j. *Anexe* (dacă este cazul) – acestea apar într-o secțiune separată, care nu se numerotează ca și capitol. Fiecare anexă se va menționa, cel puțin o dată, în textul lucrării. Anexele se numerotează crescător (Anexa 1, Anexa 2, etc.);

Capitolul 2, Reguli de redactare a lucrării de licență

Formatul întregii **lucrări** este A4, numărul de pagini fiind între 70 și 100, cu următoarele elemente:

- a. *Marginile paginii* – se vor utiliza următoarele valori pentru marginile paginii (Page Setup -> Margins):
 - stânga: 3,1 cm;
 - dreapta: 1,5 cm
 - sus: 2 cm
 - jos: 2 cm-> Pages:
 - Multiples pages: Mirror margins
- b. *Spațiere între rânduri* - textul va respecta o spațiere între rânduri de 1,5 linii (Format->Paragraph->Line spacing-> 1,5 lines);
- c. *Alinierea textului în cadrul paragrafelor* - textul din cadrul paragrafelor normale va fi aliniat între marginile din stânga și dreapta (*justified*). Primul rând al fiecărui paragraf va avea o indentare de 1,5 cm (Format-> Paragraph-> Indentation-> Left). Excepție fac titlurile capitolelor, care vor fi aliniate centrat, precum și etichetele tabelelor și figurilor (a se vedea explicațiile de mai jos);
- d. *Font* – fontul utilizat pentru redactare va fi Times New Roman, cu dimensiunea de 12 puncte, utilizând **diacriticele** specifice limbii în care este redactată lucrarea (ă, ș, ț, î, â - pentru limba română);
- e. *Numerotarea paginilor* - numerotarea paginilor se face începând cu pagina de titlu, până la ultima pagină a lucrării, dar numărul paginii apare doar începând cu Introducerea. Numărul de pagină se inserează în subsolul paginii, centrat.
- f. *Antetul paginii* - apare începând cu introducerea și va conține numele absolventului (în stânga) și titlul capitolului (în dreapta);
- g. *Tabele* – tabelele se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua reprezentând numărul tabelului din capitolul respectiv. Fiecare tabel are număr și titlu, care se menționează deasupra tabelului, aliniat la marginea din dreapta. Dacă este cazul, sursa datelor se precizează sub tabel, aliniat între marginile din stânga și dreapta (*justified*), indicând în mod obligatoriu numele autorului(lor), lucrarea (cartea), locul, editura, anul, pagina sau adresa de Internet completă;
- h. *Figuri* - figurile (aici sunt incluse imagini, grafice, capturi de ecran) se numerotează cu 2 cifre, prima reprezentând numărul capitolului, iar cea de a doua fiind numărul figurii din capitolul respectiv; fiecare figură are număr și titlu, care se menționează sub figură, centrat; dacă este cazul, sursa figurii se indică pe rândul imediat următor, *justified*, indicând numele autorului(lor), lucrarea (cartea), editura, anul, pagina sau adresa de Internet completă;

- i. *Note de subsol* - în situația în care se citează (ex. definiții, puncte de vedere, clasificări etc.), se menționează cifre (ex. rata inflației, poziție în clasamente, PIB etc.) sau se dorește explicarea unor termeni (ex. stakeholders, formule folosite), se vor introduce note de subsol (*Footnotes*) pentru a se indica sursa (ele). Acestea se numerotează unitar pentru toată lucrarea și vor respecta următoarele reguli de citare:

- a) în cazul citării din articole, cărți etc. cu un singur autor:

Exemplu:

„Grație Europei, Franța a reușit nu numai să-și păstreze independența, acolo unde un drum solitar nu i-ar fi permis-o, ci, mai mult, să-și păstreze rangul și să-și ofere orizonturi noi”³.

- b) în cazul citării din articole, studii publicate în volume/culegeri de studii:

Exemplu:

În opinia cercetătorului Alexandru Zub, unirea Principatelor române s-a realizat prin voința maselor și înțelepciunea conducătorilor care au reușit să impună soluția optimă a momentului⁴.

- c) în cazul citării din articole, studii publicate în reviste de specialitate:

Exemplu:

Evaluând activitatea istoricului, cărturarului și omului Nicolae Iorga, autorul a evidențiat faptul că prea puțini contemporani sau personalități din alte epoci au făcut atâtea câte a reușit să facă acesta pentru „binele, fericirea și destinele tuturor românilor, între care și a aceloră din Bucovina”⁵.

- d) în cazul citării mai multor lucrări:

Exemplu:

Liderii politici care au promovat ideea unității europene au făcut parte din partide diferite, dar pe toți i-a unit dorința de a da viață unei Europe Unite încadrate armonios în O.N.U.⁶.

- e) în cazul citării unor informații de arhivă:

Exemplu:

Potrivit proiectului, prima măsură trebuia să fie promulgarea, până la 1 aprilie (st. v.) 1919, a Decretului regal privind arendarea obligatorie a terenurilor ce urmau a fi expropriate, din cauza faptului că „termenul obișnuit în agricultură” pentru asemenea tranzacții „este ziua de Sf. Gheorghe”⁷ (23 aprilie, st. v.).

- f) în cazul citării unor informații preluate de pe paginile web:

Exemplu:

³ Sylvian Kahn, *Geopolitica Uniunii Europene*. Trad. de Gabriela Șiclovan, Chișinău, Editura Cartier istoric, 2008, p. 53.

⁴ Alexandru Zub, *Unirea Principatelor: sens și finalitate*, în *Congresul de Pace de la Paris (1856). Prefaceri europene, implicații românești*, ed.: Dumitru Ivănescu, Dumitru Vitcu, Iași, Editura Junimea, 2006, p. 190.

⁵ Mihai Iacobescu, *Iorga și Bucovina (II)*, în „Analele Bucovinei”, XV, 2008, nr. 1, p. 109.

⁶ Dumitru Suci, *Evoluția ideii de Europă unită*, București, Editura Historia, 2007, p. 287; Sylvian Kahn, *op. cit.*, p. 18-21.

⁷ Arhivele Naționale Istorice Centrale (în continuare: ANIC), fond *Iancu Flondor*, d. 11, f. 67 v.

În ceea ce privește implicațiile crizei economice, care au fost analizate în cadrul Consiliului European⁸ din 19-20 martie 2009, remarcăm că factorii de decizie și-au exprimat încrederea în capacitatea UE ...

- j. *Menționarea autorilor în text (cu nota de subsol aferentă)* - se face prin indicarea prenumelui și a numelui acestora (ex. Ion Nistor, Paul Wilkinson, Cornelia Bodea);

În scopul facilitării procesului de redactare a aparatului critic se pot folosi anumite cuvinte care țin locul unor elemente caracteristice sursei citate sau concretizează anumite momente:

- **apud** (după) se folosește înaintea numelui autorului și operei de la care am preluat un citat sau o informație deținută dintr-o lucrare pe care noi n-am avut posibilitatea să o consultăm.
- **cf.** (confirmă, vezi) se folosește pentru a indica o comparație între paragrafe diferite de lucrare, între puncte de vedere diferite sau asemănătoare, pentru sublinierea împărtășirii unui anumit punct de vedere și de alți cercetători.
- **op. cit.** (opera sau lucrarea citată), scris cu litere cursive, se folosește pentru înlocuirea titlului unei lucrări deja citate, trecându-se după prenumele și numele autorului. Trebuie să fim atenți cu utilizarea acestei prescurtări în cazurile în care apelăm la mai multe lucrări ale aceluiași autor, deoarece ea privește lucrarea citată anterior notei respective și nu doar prima citare.
- **ibidem** (în același loc), scris cu litere cursive, se folosește în cazul în care avem o trimitere succesivă la aceeași lucrare și la același autor.
- **idem** ține locul numelui autorului (**eadem** pentru autoare) în cazurile în care se fac trimiteri succesive la lucrările aceluiași autor.
- **loc. cit.** (locul citat) se utilizează în cazurile în care facem trimitere la două articole diferite, preluate din aceeași culegere de studii și citate succesiv; de asemenea, la ea se apelează atunci când sunt făcute trimiteri la același fond al unei anumite instituții (arhivă, bibliotecă, muzeu etc.), indicându-se însă denumirea acesteia.
- **passim** se folosește atunci când o anumită idee apare în foarte multe locuri pe cuprinsul lucrării citate și nu se poate face trimitere doar la una sau câteva pagini.

- k. *Bibliografia* - se structurează pe următoarele paliere:

I. Izvoare și instrumente de lucru

I.1. Instrumente de lucru (bibliografii, dicționare, enciclopedii etc.)

I.2. Izvoare inedite (arhive, manuscrise etc.)

I.3. Izvoare edite:

I.3.1. izvoare documentare

I.3.2. izvoare narative

I.3.3. resurse electronice (Internet)

II. Periodice

III. Lucrări generale

IV. Lucrări speciale

⁸ Pentru mai multe detalii, vezi: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmstdata/docs/pressdata/RO/ec/106829.pdf>

Bibliografia va cuprinde toate sursele consultate (valorificate sau nu în cadrul aparatului critic) de către autorul studiului. Lucrările incluse în bibliografie sunt ordonate în ordine alfabetică (numele și prenumele autorului sau autorilor).

Imprimarea tuturor paginilor lucrării se va realiza pe ambele fețe ale fiecărei foi. Candidatul va preda, alături de exemplarul imprimat, versiunea electronică a studiului (pe CD sau DVD, în plic) care să cuprindă și un rezumat în limba română (1 pagină A4) al lucrării de licență (Anexa 7).

Capitolul 3, *Reguli de prezentare a lucrării de licență*

Prezentarea lucrării de licență în fața comisiei de examinare este cel puțin la fel de importantă ca și redactarea acesteia. Nota finală obținută de către absolvent reprezintă atât rezultatul evaluării lucrării de către cadrul didactic coordonator (evaluare consemnată într-un referat semnat în original), cât și rezultatul evaluării comisiei, în urma prezentării și susținerii acesteia de către absolvent.

Reguli de prezentare și susținere a lucrării de licență:

- a. *Momentul și locația prezentării:* absolvenții vor fi anunțați asupra datei, orei și locației la care își vor putea susține lucrarea de licență în fața comisiei. Neprezentarea absolventului la data, ora și locația stabilite poate atrage eliminarea acestuia din examenul de licență. Cadrul didactic coordonator va însoți absolventul în fața comisiei;
- b. *Prezentare în PowerPoint:* absolventul își va susține rezultatele cercetării realizate cu ajutorul unei prezentări multimedia concepute în PowerPoint;
- c. *Timp maxim de prezentare:* 10 minute;
- d. *Întrebări:* membrii comisiei pot adresa absolventului întrebări referitoare la subiectul lucrării de licență și/sau metodologia și resursele folosite;

Recomandări pentru realizarea prezentării multimedia:

- prezentarea va conține între 8 și 16 diapozitive (slide-uri);
- existența obligatorie a unui slide de titlu, care va conține, cel puțin, titlul lucrării, numele absolventului și numele cadrului didactic coordonator;
- 1-2 slide-uri despre cuprinsul lucrării;
- 1 slide ce va cuprinde cuvintele cheie (cu ajutorul acestuia se vor prezenta cele menționate în introducerea lucrării de licență);
- 6-10 slide-uri cu text, tabele, figuri (cu ajutorul acestora se vor prezenta acele aspecte ale lucrării ce se doresc a fi comunicate comisiei);
- 1-2 slide-uri pentru concluzii
- slide-urile nu vor conține prea mult text (maximum 10 linii a câte 10 cuvinte fiecare), iar **absolventul nu va citi informația de pe diapozitiv.**

Capitolul 4, Evaluarea lucrării de licență

În vederea evaluării unitare a lucrărilor de licență, s-au întocmit următoarele grile de evaluare:

Grilă de evaluare a lucrării de către cadrul didactic coordonator:

Nr. crt.	Criteriu de evaluare	Punctaj maxim
1.	Valoarea surselor documentare/informare utilizate	3 puncte
2.	Evaluarea calității lucrării/cercetării întreprinse	5 puncte
3.	Respectarea regulilor de structurare a lucrării conform prezentului Îndrumar	0,5 puncte
4.	Respectarea regulilor de redactare a lucrării conform prezentului Îndrumar (cu accent pe modul de tratare a referințelor bibliografice)	1,5 puncte

Grilă de evaluare a lucrării de către membrii comisiei:

Nr. crt.	Criteriu de evaluare	Punctaj maxim
1.	Valoarea surselor documentare/informare utilizate	1 punct
2.	Evaluarea calității lucrării/cercetării întreprinse	3 puncte
3.	Respectarea regulilor de structurare a lucrării conform prezentului Îndrumar	1 punct
4.	Respectarea regulilor de redactare a lucrării conform prezentului Îndrumar (cu accent pe modul de tratare a referințelor bibliografice)	1 punct
5.	Prezentarea lucrării și răspunsurile la întrebări	4 puncte

Anexe

În continuare prezentăm șabloane pentru următoarele documente:

Anexa 1: Coperta lucrării de licență

Anexa 2: Prima pagină a lucrării de licență

Anexa 3: Declarație standard privind originalitatea lucrării

Anexa 4: Exemplu de cuprins

Anexa 5: Exemplu pentru lista de abrevieri

Anexa 6: Exemplu pentru lista de figuri și lista de tabele

Anexa 7: Șablon pentru rezumat

Precizăm faptul că aceste șabloane pot fi descărcate de pe site-ul Facultății de Istorie și Geografie și pot fi utilizate de către absolvenți în procesul de redactare a lucrării de licență.

Anexa 1

UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA

FACULTATEA DE ISTORIE ȘI GEOGRAFIE

LUCRARE DE LICENȚĂ

Coordonator științific
Titlu Prenume Nume

Absolvent
Prenume Nume

Anul

UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA

FACULTATEA DE ISTORIE ȘI GEOGRAFIE

Specializarea _____

Titlul lucrării

Coordonator științific

Titlu Prenume Nume

Absolvent

Prenume Nume

Suceava - anul

DECLARAȚIE

Subsemnatul / Subsemnata _____,
absolvent/absolventă al/a Facultății de Istorie și Geografie, specializarea
_____ declar pe propria
răspundere că lucrarea de licență cu titlul „_____”
_____” este rezultatul muncii mele, pe baza cercetărilor
mele și pe baza informațiilor obținute din surse, inclusiv de pe Internet, care au fost citate și
indicate, conform normelor etice, în note și în bibliografie. Declar că nu am folosit în mod tacit
sau ilegal munca altora și că nici o parte din lucrare nu încalcă drepturile de proprietate
intelectuală ale cuiva, persoană fizică sau juridică. Declar că lucrarea nu a mai fost prezentată
sub această formă vreunei instituții de învățământ superior din țară sau străinătate în vederea
obținerii unui grad sau titlu științific ori didactic.

Suceava, *data*

Absolvent *Prenume Nume*

(semnătura în original)

Cuprins

Introducere	3
Lista abrevierilor (dacă există)	8
Lista tabelelor și a figurilor (dacă există)	9
Capitolul 1. Premisele unificării europene	10
1.1 Ideea europeană.....	10
1.2 Conceptul de Mitteleuropa și influența lui în gândirea politică europeană	13
1.3 Războaiele de pe continentul european și impactul lor asupra opiniei publice	17
1.4 Proiecte generale de făurire a Europei Unite înainte de 1918	20
Capitolul 2. Proiecte de realizare a Europei Unite în perioada interbelică.....	25
2.1.....	25
2.2.....	28
2.3.....	35
Capitolul 3. Începuturile Uniunii Europene.....	39
3.1.....	39
3.2.....	43
3.3.....	48
3.4	56
Capitolul 4. De la Uniunea celor 6 la Uniunea celor 27.....	60
4.1.....	60
4.2.....	65
4.3.....	69
4.4.....	72
4.5.....	77
Concluzii	80
Anexe (dacă există)	83
Bibliografie	85

Lista abrevierilor

- AARMSI = Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice
- ACNSAS = Arhivele Consiliului Național de Studiere a Arhivelor Securității
- AIIAI = Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” Iași
- AIINC = Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj
- AIO = Anuarul Institutului de Istorie Orală
- ANIC = Arhivele Naționale Istorice Centrale
- AȘUI = Analele Științifice ale Universității „A.I. Cuza” Iași, seria Istorie
- AUB = Analele Universității București
- BAR = Biblioteca Academiei Române
- CC = Codrul Cosminului, Analele științifice de istorie (serie nouă), Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
- DIR = Documente privind istoria României
- DJSAN = Direcția Județeană Suceava a Arhivelor Naționale
- DRH = Documenta Romaniae Historica
- NEH = Nouvelles études d'Histoire
- PUF = Presse Universitaire de France
- RESEE = Revue des études sud-est européennes
- SCIVA = Studii și cercetări de istorie veche și arheologie
- st. v. = stil vechi
- Suceava = Suceava. Anuarul Muzeului Județean; Anuarul Complexului Muzeal Bucovina, Suceava

Lista figurilor

<i>Figura 1.1: Evoluția demografică a lumii în perioada 1600-2008</i>	11
<i>Figura 1.2: Simbolurile Uniunii Europene</i>	43
<i>Figura 2.1: Thomas Woodrow Wilson</i>	27
<i>Figura 3.1: Comunitățile Europene</i>	44
<i>Figura 3.2: Simbolurile Uniunii Europene</i>	57
<i>Figura 4.1: Structura Comisiei Europene</i>	70

Lista tabelelor

<i>Tabel 1.1: Numărul victimelor războaielor de pe continentul european</i>	18
<i>Tabel 2.1: Regimuri politice în Europa interbelică</i>	29
<i>Tabel 3.1: Produsul intern brut în Europa celor 6</i>	47
<i>Tabel 4.1: Produsul intern brut în Europa celor 25</i>	62
<i>Tabel 4.2: Distribuția pe țări a locurilor din PE</i>	70
<i>Tabel 4.3: Distribuția locurilor din Parlamentul European pe grupuri politice</i>	77

